

Informationsklass: K1

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Thomas Pålsson

Generaldirektör

DATUM

DIARIENUMMER

2026-05-06

SVK Dnr 2026/1032

Remiss av SOU 2025:122 – En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (KN2026/00379)

Affärsverket Svenska kraftnät (Svenska kraftnät) lämnar som remissinstans följande remissvar på SOU:n ”En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden” (KN2026/00379).

Svenska kraftnät har ingen erinran mot flertalet av förslagen men gällande nedanstående förslag lämnas följande synpunkter.

Svenska kraftnäts synpunkter

Dispensgrunderna för prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen begränsas (avsnitt 4.6.3)

Svenska kraftnät anser att förslaget att begränsa dispensgrunderna i Mark- och miljööverdomstolen inte bör genomföras samtidigt som förslagen att slopa länsstyrelsen i instansordningen samt att ta bort möjligheten för Mark- och miljööverdomstolen att ge ventil till Högsta domstolen. Svenska kraftnät bedömer att dessa förslag tillsammans innebär att

instansordningskedjan förkortas avsevärt jämfört med idag och att en överprövning i fråga om den materiella riktigheten av ett beslut då endast kommer att göras av mark- och miljödomstolen. Svenska kraftnät anser att det underlag som presenteras i utredningen avseende Mark- och miljööverdomstolens ändringsfrekvens behöver ses i ljuset av den instansordning som gäller idag där en överprövning av den materiella riktigheten kan ha gjorts både av länsstyrelsen och mark- och miljödomstol innan ärendet kommer till Mark- och miljööverdomstolen.

Förutom att Svenska kraftnät kan vara sökande i vissa ärenden är verket också part i ärenden där andra verksamhetsutövare söker bygglov eller olika typer av tillstånd för åtgärder i närheten av Svenska kraftnäts anläggningar. Sedan transmissionsnätet blev utpekad som riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § miljöbalken har antalet ärenden där Svenska kraftnät tillsammans med Myndigheten för civilt försvar behöver bevaka påverkan på nyttjandet av transmissionsnätet och möjligheten att förnya och förstärka det ökat. Att dispensgrunderna hos Mark- och miljööverdomstolen begränsas samtidigt som länsstyrelsen plockas bort ur instanskedjan minskar Svenska kraftnäts möjligheter att bevaka påverkan på verkets anläggningar i de fall beslutet inte bedöms vara materiellt riktigt. I de ärenden Svenska kraftnät inte är sökande är det inte heller möjligt för verket att inleda en ny process för att få till en ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Mot bakgrund av detta anser Svenska kraftnät att förändringarna bör införas stegvis och att dispensgrunderna hos Mark- och miljööverdomstolen inledningsvis bör kvarstå i dess nuvarande lydelse med fyra möjliga dispensgrunder. Med ett stegvist genomförande kan effekterna av att instanskedjan kortas och länsstyrelsen plockas bort ut instanskedjan först analyseras. Även om dispensgrunderna hos Mark- och miljööverdomstolen kvarstår ser Svenska kraftnät dock positivt på utredningens förslag att göra bestämmelserna om prövningstillstånd fakultativa för Mark- och miljööverdomstolen.

En ökad digitalisering av överklaganden kan underlätta handläggningen (avsnitt 5.8.2)

Svenska kraftnät delar utredningens bedömning att möjligheten att öka digitalisering av överklaganden bör utredas och anser att en sådan utredning även bör inkludera andra prövningsmyndigheter, exempelvis Energimarknadsinspektionen. Svenska kraftnät har erfarenheter av att delgivning av beslut har tagit flera månader vilket leder till längre handläggningstider och osäkerheter kring när beslutet vinner laga kraft. Svenska kraftnät anser därför att det är viktigt att olika slags

prövningsmyndigheter på ett effektivt och rättssäkert sätt kan delge enskilda handlingar och beslut, inte bara i överklagade ärenden.

Konsekvenser (avsnitt 10)

Svenska kraftnät är tveksamma till om tidsbesparingen att plocka bort länsstyrelsen från instanskedjan kommer bli så stor som utredningen bedömer. Det är rimligt att anta att handläggningen hos domstolarna, i och med det förslaget, kommer bli mer tidskrävande. Såsom framgår av den statistik som presenteras i utredningen har effekterna av de förändringar som tidigare genomförts gällande instansordningen för detaljplaner varit mer begränsade än förväntat.

Svenska kraftnät noterar att det kommer innebära stora förändringar för länsstyrelserna om de tas bort som överklagandeinstans. Svenska kraftnät vill särskilt poängtera att länsstyrelserna fortsatt behöver resurser för de prövningar som de även i fortsättningen kommer att hantera, såsom prövning av artskyddsdispenser, dispenser från naturreservatsföreskrifter m.m. Handläggningen av dessa ärenden tar i många fall lång tid redan idag och Svenska kraftnät bedömer att det föreligger stor risk för att handläggningen av dessa ärenden kommer ta ännu längre tid om länsstyrelsen förlorar kompetens och resurser. Detta riskerar då medföra förseningar i den omfattande utbyggnaden och reinvesteringen av transmissionsnätet som behöver genomföras kommande år för att möta samhällets behov av trygg elförsörjning och ökad elförbrukning.

Detta remissyttrande har beslutats av generaldirektör Thomas Pålsson efter föredragning av verksjurist Lisa Forsberg. I den slutliga handläggningen har även tillförordnad rättschef Li Axrup och verksjurist Annica Cornelius deltagit.

Sundbyberg 2026-05-06

Thomas Pålsson

Lisa Forsberg

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

